YTTRANDE

Regeringskansliet

Socialdepartementet

diarienummer S2025/00783

s.remissvar@regeringskansliet.se Stockholm den 23 oktober, 2026

Remissvar på betänkandet Pensionsnivåer och pensionsavgifter SOU 2025:41

Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG) är en rikstäckande pensionärsorganisation med kristen värdegrund, öppen för alla. Vi värnar människors lika värde och utifrån den grunden vill vi arbeta för en human och rättvis äldrepolitik. Vi tackar för möjligheten att svara på rubricerat betänkande och önskar lämna följande synpunkter.

Sammanfattande ställningstagande

Vi välkomnar utredningen *Pensionsnivåer och pensionsavgiften* (SOU 2025:41) som ger en god bakgrund till dagens pensionssystem och en analys av den kommande utvecklingen för olika grupper av pensionärer.

Vi anser att den fortsatta utvecklingen av pensionssystemet måste utgå från målet att den allmänna pensionen ska ge ekonomisk trygghet efter arbetslivets slut och spegla individens inkomster under yrkeslivet. Att arbeta, betala skatt och bidra till samhället ska ge en tydlig skillnad i pension jämfört med att ha arbetat lite eller inte alls. I dag är denna skillnad, respektavståndet, för liten för många pensionärer. Det riskerar att undergräva förtroendet för pensionssystemet och dess långsiktiga legitimitet.

Vi anser därför att pensionsavgiften måste höjas som ett första steg från dagens 17, 21 procent till 18, 5 procent och att dagens pensionärer kompenseras. Därefter bör ytterligare förstärkningar utredas och som utredningen konstaterar ”på längre sikt kommer framtidens pensionärer relatera sin levnadsstandard till omgivningens levnadsstandard snarare än till den standard gårdagens pensionärer upplevde”, och frågan som bör ställas är varför dagens pensionärer ska acceptera en lägre standard än sin omgivning?

Samtidigt behöver balansen mellan grundskyddet och den inkomstgrundad pensionen ses över, det måste löna sig att arbeta utan att för den skull minska grundskyddet som är ett viktigt skyddsnät för de med lägst inkomst. Systemet med riktålder är logiskt när medellivslängden höjs, men alla klarar inte av att arbeta längre eller är efterfrågade. För att det ska vara möjligt att arbeta längre, behöver arbetsmiljön förbättras och ålderismen i

samhället bekämpas. Att pensionärer idag ska behöva förlita sig på överavkastning i tjänstepensionen och premiepensionen för att klara sin ekonomi efter ett långt arbetsliv, inger inte förtroende.

Den allmänna pensionen behöver stärkas

Pensionens andel av inkomsten före pensioneringen har sjunkit sedan det nuvarande pensionssystemet infördes och många pensionärer kan i dag förvänta sig en allmän pension som inte motsvarar den nivå som uttrycktes i förarbetena till dagens pensionssystem från 1990-talet. För många äldre räcker pensionen knappt till grundläggande levnadsomkostnader. Kvinnor lever längre och i och med pensionssystemets struktur med förskottsränta, får många av de äldsta kvinnorna en mycket låg pension i slutet av sin levnad.

Detta är inte en rimlig utveckling. Den allmänna pensionen måste utgöra en stabil och säker ekonomisk grund efter arbetslivet. Kollektivavtalade tjänstepensioner är ett viktigt komplement, men de kan inte förväntas kompensera för brister i det allmänna pensionssystemet. Tjänstepensionen ska bidra till en god pension, men inte vara en förutsättning för att klara vardagens nödvändiga utgifter. Tjänstepensionen och premiepensionen bygger på hur aktiemarknaden levererar över tid och kan till och med liknas vid ett lotteri.

Ett längre arbetsliv måste vara möjligt i praktiken

När medellivslängden ökar behöver fler ges möjlighet att arbeta längre. Men ett längre arbetsliv kan inte enbart förutsättas genom höjda riktåldrar eller förändrade ekonomiska incitament. Förutsättningarna att arbeta till riktåldern skiljer sig åt mellan individer och yrkesgrupper. Den som inte orkar eller kan arbeta fram till riktåldern ska inte behöva ta ut pension i förtid och därmed riskera en permanent lägre pension.

Insatserna för en bättre arbetsmiljö behöver därför ökas och arbetsgivare ges tydligare incitament att ta till vara äldre arbetstagares kompetens. Det behövs också fungerande omställningsmöjligheter och tillförlitliga trygghetssystem för dem som inte kan fortsätta arbeta. Ett längre arbetsliv förutsätter en förändrad syn på äldre arbetskraft, där ålderismen aktivt bekämpas.

Kontinuerlig uppföljning och långsiktigt ansvar

Pensionssystemets ekonomiska och politiska stabilitet är grundläggande för människors trygghet. Förutsägbarhet kräver *långsiktighet* och ansvarsfull finansiering. Vi anser därför att det behövs en återkommande och strukturerad översyn av den allmänna pensionen. En central del ska vara att utvärdera pensionernas tillräcklighet, kompensationsgradernas utveckling och skillnaderna mellan personer med olika inkomster, yrkesbakgrund och arbetslivslängd. Översynen bör identifiera behov av åtgärder i god tid och bidra till bred politisk förankring.

Våra förslag

- **Höj pensionsavgiften till 18,5 procent som ett första steg och kompensera även dagens pensionärer.** Utred hur avgiften kan höjas.
- **Respektavståndet måste värnas.**
- **Säkerställ trygghet för dem som inte kan arbeta till riktåldern.** Förbättra arbetsmiljö och möjligheter till omställning samt bekämpa ålderismen så att ingen tvingas ta ut pension i förtid av ekonomiska skäl eller att inte vara efterfrågad.
- **Inför en regelbunden översyn.** Följ upp den allmänna pensionens tillräcklighet, kompensationsgrader och fördelningseffekter med god framförhållning.

Avslutande ställningstagande

En stark allmän pension är en grundläggande del av den svenska välfärdsmodellen. Människor ska kunna lita på att ett långt arbetsliv ger en pension som går att leva på. Det kräver att politiken tar ansvar för pensionsnivåerna och genomför långsiktiga reformer som stärker både systemets legitimitet och människors ekonomiska trygghet. Vi vill se ett pensionssystem som är finansiellt hållbart och förutsägbart och där det tydligt löna sig att ha arbetat utan att för den skull minska grundskyddet för de behöver det.

Ann-Christin Lindbom

Ann-Christin Lindbom
Förbundsordförande RPG